

9.12.2021

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika keskiviikko 8.12.2021 klo 13.00-14.50

Paikka Teams

Läsnä Hannu Heinonen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry
Markku Heinonen, Lappeenrannan kaupunki
Okku Kalliokoski, Varsinais-Suomen ELY-keskus, poistui klo 13.50
Marika Kirjavainen, Kymenlaakson kauppakamari
Esa Korkeamäki, Kymijoen vesi ja ympäristö ry
Sonja Laitinen, SAK ry ja STTK ry
Hannu Lehtinen, Kymen Yrittäjät
Jussi Lehtinen, Kymenlaakson Liitto
Jaakko Mikkola, Kymenlaakson Liitto
Matti Seitsonen, MTK-Kaakkois-Suomi
Sami Tikkanen, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Marita Toikka, Kouvolan kaupunki, poistui klo 14.45
Mirja Toikka, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Jouni Väkevä, Metsäkeskus Kaakkois-Suomi, poistui klo 14.40

Kaakkois-Suomen ELY-keskus:

Leena Gunnar, puheenjohtaja
Kari Halme
Hanna Kailasto, poistui klo 14.20
Pilvi-Elina Kupias, poistui klo 14.20
Tiina Liukkonen, poistui klo 14.30
Jyrki Pitkänen
Marjaliisa Clack, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi kokoukseen.

2 Edellisen kokouksen muistio/16.9.2021

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3 Kalatalousasiat

Yksikönpäällikkö Okku Kalliokoski esitteli kalatalousyksikön organisaatiota ja tehtäviä sekä ajankohtaisia kalatalousasioita.

Kalatalousasioita hoidetaan Suomessa kolmessa ELY-keskuksessa. Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii koko Suomen merialueella ja kahdeksassa maakunnassa (Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Uusimaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa). Kalatalousyksikössä työskentelee 30 henkilöä, jotka jakautuvat kolmeen tiimiin. KASELYyn on sijoittunut nelihenkinen Sininen biotalous -tiimi, jonka tehtäviä ovat mm. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) Suomen

9.12.2021

toimintaohjelman ja kalastuslain toimeenpano sekä yleisen kalatalousedun valvonta.

EMKR-kausi on virallisesti päättynyt v. 2020. Valtakunnallisesti rahoitusta on kauden aikana maksettu 102,5 M€, sidottua rahaa on 141,7 M€. Kestävän kalastuksen hankkeita on ollut määrällisesti eniten. Rahaston käytön tehokkuudessa Suomi on toisena Itävallan jälkeen.

Uuden tukikauden (Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto, EMKVR) hakemuksia vastaanotetaan ainoastaan sähköisesti. Kansallinen EMKVR-laki on tullut voimaan 1.12.2021, asetus hyväksyttäneen viimeistään helmikuussa ja ohjelma maaliskuussa 2022, minkä jälkeen päätöksiä voidaan alkaa tehdä. Uusi ohjelma antaa aiempaa enemmän kansallista liikkumavaraa; uutena mahdollisuus rahoittaa vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemin suojeluun ja ennallistamiseen liittyviä toimia, kuten mahdollisesti vaelluskalajokien kunnostuksia.

Kotimaisen kalan edistämishjelma on hyväksytty valtioneuvoston periaatepäätöksellä heinäkuussa 2021. Ohjelman tavoitteena on mm. saada suomalaiset syömään 2,5 kala-annosta viikossa sekä viisinkertaistaa silakan ja kaksinkertaistaa muiden kotimaisten villikalajien elintarvikekäyttö. Käytön lisääminen edellyttää konkreettisia muutoksia kalan alkutuotantoon ja teollisuuteen. Kalastus poistaa vesistöistä ravinteita ja vähentää rehevöitymistä, minkä lisäksi ohjelma saa toteutuessaan aikaan useita kansantaloudellisia hyötyjä.

Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien teko on käynnissä. ELY-keskusten ohjaus on iso tehtäväkokonaisuus; suunnitelmat myös tulevat vuoden 2021 loppuun mennessä ELYille hyväksyttäviksi. Vesistöjen kunnostushankkeita on tehty ja vaelluskalojen nousuesteitä poistettu useassa kohteessa Kaakkois-Suomessa. Kunnostusten onnistumista seurataan vuosittain. Kymijoen vaelluskalakantojen olosuhteita on parannettu ja parannetaan kuudessa hankkeessa.

Yleisen kalatalousedun valvonnassa vuoden 2022 tulostavoitteiksi on nostettu harkintaan Vuoksen vesivoimatalouden ja säännöstelyn kalataloudellisten velvoitteiden uudistamisen vireillepano AVI:ssa ja Kymijoen läntisten haarojen kalatalousvelvoitteiden muuttaminen kalatievelvoitteiksi. Kalliokoski totesi Kaakkois-Suomessa olevan suurteollisuutta ja sen myötä isoja kalatalousvelvoitteita.

Kalliokoski kehotti ottamaan milloin tahansa yhteyttä ELYn Kouvolan toimiston kalavirkamiehiin, jotka antavat mielellään lisätietoja kala-asioista.

Neuvottelukunta keskusteli syistä, miksi suomalaiset eivät osta kotimaista kalaa. Kalan menekkiin vaikuttavat mm. laatu ja tuoreus, tuotteistus, helpous ja saatavuus sekä brändäys. Todettiin kalastuksen olevan äärimmäisen kovaa työtä, ennakoitiin on vaikeaa ja kate pieni. Lisäksi lähiruokaa tuottavien Suomenlahden kalankasvattamojen lupia on supistettu. Tiedottamisen kautta tulisi saada suomalaiset tietoisiksi kulurakenteesta sekä

9.12.2021

arvostamaan kotimaista työtä ja tuotetta. Tulee varmistaa, että troolattu kala on laadukasta eikä kasvatetussa kalassa ole makuhaittoja.

Jyrki Pitkänen totesi kaakon kala-Leader-ryhmillä (Etelä- ja Pohjois-Kyminenlaakso, Saimaa ja Parikkala) olevan kontakteja, jotka mahdollistavat mm. kalatalousmatkailun kehittämisen. Lähikala on trendikästä ja sen käytön edistämistä auttaa toimijoiden yhteistyö. Vuoropuhelua ELYjen E- ja Y-vastuualueiden kanssa ja alkutuotannon suuntaan tulee lisätä.

4 ELY-keskuksen ilmastotyö

ELY-keskuksessa 1.12.2021 työnsä aloittanut ilmastoasiantuntija Pilvi-Elina Kupias esittäytyi. Strategiapäällikkö Hanna Kailasto ja Kupias esittelivät ELYn ilmastotyötä.

Valtion aluehallinto toteuttaa hallitusohjelmaa, jonka yhtenä, kunnianhimoisena tavoitteena on saada Suomesta maailman ensimmäinen hiilineutraali teollisuusmaa vuoteen 2035 mennessä. Jopa 80 % Suomen päästökokoaisuudesta kulkee ELY-keskusten kautta. Yksi ELY-keskusten ja AVIen yhteisen strategian kolmesta painopisteestä on "tavoittelemme hiilineutraaliutta".

ELYjen ja AVIen yhteinen ilmastoryhmä on perustettu v. 2020. Ryhmä edistää poikkihallinnollista ilmastoyhteistyötä ja edistää ilmastotiekartan käytäntöön vientiä. ELYn toiminnassa vaikuttavimpia ilmastopainopisteitä ovat:

- Kiertotalouden edistäminen
- Energiajärjestelmän murroksen edistäminen
- Rahoitus
- Ilmastovaikutusten arviointi sekä YVA- ja SOVA-prosessit
- Maaperän ja metsien hiilivarastojen turvaaminen
- Maaseudun ilmastokestävyyden kehittäminen
- Ilmastokestävä yhdyskuntarakenne ja alueidenkäyttö
- Liikennejärjestelmä ja kestävä kulkumuotojakauma.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisessa painopisteinä ovat mm. varautuminen, toimintavarmuus ja rahoitus.

Strategiapäälliköiden ja ohjaavien tahojen pitkän aikavälin tavoitteita ovat ilmastoasioiden kytkeminen tulosoikeuteen ja vastuualueiden välisen yhteistyön edistäminen sekä ELYn sisällä että ELYjen välillä. Kaikessa ilmastotyössä on tärkeää yhteistyö maakuntaliittojen, kuntien, LUT:n, elinkeinoelämän edustajien ja muiden toimijoiden kanssa.

ELYssä vastuualueiden yhteinen ilmastoryhmä on toiminut kolmen vuoden ajan. Ilmastoryhmän työssä keskeistä on mm. ilmastotyön integrointi vastuualueiden ja yksiköiden työhön sekä ELYn yhteisten lausuntojen ja kannanottojen valmistelu. Ilmastoasiat viedään tulossopimukseen. Keväällä 2022 järjestetään koko ELYn yhteinen, ilmastoteemainen kehittämispäivä. Yhtenä kehittämiskohteena on ilmastoviestintä, joka kytkeytyy mm. ympäristökasvatukseen ja asiakkuuteen.

9.12.2021

Todettiin Just Transition Fund (JTF) -rahoituksen suuntaamisen tukevan ilmastotyötä. Rahaston tavoitteena on oikeudenmukainen siirtymä elinkeinojen ja työpaikkojen kadotessa varsinkin turvetuotannosta. Lisäksi ilmastotyössä tulee huomioida mm. kansallinen metsästrategia ja alueelliset metsäohjelmat.

5 ELY-keskusten sidosryhmätutkimuksen tulokset

Asiantuntija Tiina Liukkonen kertoi, että ELYjen sidosryhmäkysely on tehty kahden vuoden välein vuodesta 2011. Vuonna 2021 KASELYn kyselyyn vastasi 106 sidosryhmien edustajaa. Vastausmäärässä oli pientä pudotusta kahden vuoden takaisesta. Kyselyn tulos oli kaikkien aikojen toiseksi paras, ja hyvin kurssissa muiden ELYjen kanssa.

Sidosryhmien kokonaistyytyväisyys KASELYn toimintaan sai arvion 3,94. Tulos oli hiukan alempi kuin vuonna 2019, mutta selvästi korkeampi kuin vuonna 2017. Parhaat arviot saivat ominaisuudet asiantunteva ja osaava, helposti lähestyttävä ja yhteistyötaitoinen. KASELYn nopeutta ja toiminnan laatua pidetään hyvänä sekä osaamiseen ja viestinnän selkeyteen ollaan tyytyväisiä. Yhteistyötahot antoivat korkeita arvioita myös yhteistyön tärkeydestä (4,45) ja vastuualueiden yhteistyöstä alueen kehitykseen vaikuttamisessa (4,1).

Kehittämiskohteiksi sidosryhmät nostivat ELYn aktiivisemmän roolin ilmastomuutoksen hillinnässä ja alueen elinvoimaisuuden ja elinkeinoelämän menestyksen edistämisessä. Puheenjohtaja vahvisti, että ELY huomioi kyselyn tulokset toiminnan kehittämisessä.

6 Kesän tienkäyttäjätutkimuksen tulokset

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen johtaja Kari Halme totesi, että Väylävirasto tekee vuosittain tienkäyttäjätutkimukset kesän ja talven osalta erikseen. Tutkimuksella kartoitetaan tyytyväisyyttä mm. tienhoitoon, tieverkon kuntoon, levähdysalueiden riittävyyteen, siisteyteen ja kevyen liikenteen väyliin. Halme esitteli kesän 2021 tienkäyttäjätutkimuksen tulokset. Kaakkois-Suomen ELYn alueella tutkimukseen vastasi 222 yksityishenkilöä ja 50 raskaan liikenteen kuljettajaa.

Asteikolla 1-5 yksityishenkilöt ovat antaneet maanteiden kokonaiskunnolle arvosanan 3,18 (koko maa 3,03). Päälysteiden kunto pääteillä sai arvosanan 3,39 ja tiemerkintöjen näkyvyys arvosanan 3,67. Jalankulku- ja pyöräilyväylien määrä arvioitiin arvosanalla 3,57 ja päälysteiden kunto jalankulku- ja pyöräteillä arvosanalla 3,41.

Raskaan liikenteen kuljettajat ovat antaneet teiden kunnolle arvosanan 3,01 (koko maa 2,77). Päälysteiden kunto pääteillä sai arvosanan 3,03 ja tiemerkintöjen näkyvyys arvosanan 3,82. Vastauksissa on hieman ristiriitaa.

Kokonaisuudessaan Kaakkois-Suomen tiet ovat tienkäyttäjätutkimuksen mukaan parhaimmassa kunnossa valtakunnantasolla. Huonokuntoisten

9.12.2021

teiden osuus on pysynyt aikaisempien vuosien tasolla, vaikka kuljettajat ovatkin hieman alentaneet arvioitaan vuodesta 2020.

7 Muut asiat

ELY-keskuksen ja ohjaavien tahojen välinen tulossopimus vuodelle 2022 allekirjoitetaan 13.12.2022.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään perjantaina 18.3.2022 klo 9.00.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta, toivotti hyvää joulunlusaikaa ja päätti kokouksen klo 14.50.

Sihteeri

Marjaliisa Clack

Jakelu

neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Okku Kalliokoski
Pilvi-Elina Kupias
Tiina Liukkonen
Tuija Närhi